

Elhunyt tanárok, akik tovább élnek

Mindannyian, előbb vagy utóbb rádöbbenünk arra, hogy egyes kiváló tanárainktól mily sokat kaptunk, ismereteket, életfelfogást, emberi magatartást, kedves emlékeket, melyek nemcsak tovább élnek bennünk, hanem ezeket magunk is tovább adjuk gyermekeinknek, tanítványainknak.

Ily módon ezek a tanárok tovább fognak élni tanítványaikban, azok tanítványaiban és így tovább. Sokszor már a neveik is feledésbe merülnek, de ők azért rejtve jelen vannak az egymást követő generációk életében.

Jómagam, 80 év felé közeledő öreg tanár, világosan látom azt a sok kincset, melyet a már régen földben porló tanáraitól kaptam, és ezeket igyekeztem továbbadni tanítványaimnak, hogy majd ők is továbbadhassák.

Mivel az idén kerek évfordulóról kell megemlékezniem, 60 éve érettségiztem a kolozsvári Római Katolikus (piarista) gimnáziumban, felidézniem néhány középiskolai tanárom nevét, akiknek sokat köszönhetek, s akik mindmáig elevenen élnek bennem.

Elsőnek említtem fizikatanáromat, *dr. Heinrich Lászlót*. Az ő sokoldalú, sziklaszilárd tudása, következetesen szigorú (de nem rideg) tanítási stílusa, vasfegyelme most is előttem van, és módszereit utánozni igyekeztem.

Heinrich tanár úr 1948-ig a kolozsvári piarista gimnáziumban tanított fizikát. 1948-ban a Bolyai Egyetemen professzor, de a következő évben (mint a kommunista rendszer ideológiájának nem megfelelő) elbocsátották. Több évig nehéz körülmények között dolgozott, 1961-től a kolozsvári Agrokémiai Laboratórium tudományos kutatója, vegyész nyugdíjazásáig, 1972-ig. Tudományos tevékenységét haláláig (1985) töretlenül folytatta (könyveket, tudományos cikkeket írt). Megjelent könyvei között említeném a *Fizikai Kislexikont* (1976), melynek ő volt a főszerkesztője, továbbá *Az első kolozsvári csillagda* című munkát. Volt tanítványával, Koch Ferencsel együtt írta az: *Elemi részek* (1958), *Tudod-e* (1960, 1962), *Hogyan oldjuk meg a fizikai feladatokat?* című könyveket (az utóbbi munka három nyelven is megjelent).

Kiváló pedagógusként előadásaival és nevelési módszerével több nemzedéket „csábított” természettudományi pályára. Fizikusok, vegyészek, mérnökök hosszú sora neki köszönheti választott pályáját. A mellékelt fotó Heinrich tanár urat ábrázolja néhány (neves) tanítványa körében.

Felső sor: dr. Szabó Lajos (vegyészmérnök, Magyarország), dr. Koch Ferenc † (egyetemi tanár, BBTE., fizika), Heinrich László, dr. Fitori Péter (tudományos kutató, fizika), dr. Neda Árpád (egyetemi tanár BBTE, fizika).

Alsó sor: Arzola Brunó (elektromérnök, Németország), dr. Mánok Ferenc † (egyetemi tanár BRTF, kémia) dr. Puckás Ferenc (egyetemi tanár BRTF, fizika)

Tanáraim közül kötelességemnek érzem megemlíteni a fiatalon elhunyt *dr. Szász István* latin, olasz és hittan szakos paptanárt, aki 1940–1944 között osztályfőnököm is volt, s akinek az emléke a mai napig él bennem. Harminc egynéhány éves korában, 1944 októberében, a szovjet csapatok Kolozsvárra való bevonulását követő napokban a gimnázium irodájából hurcolták el a szovjet katonák „málenkij robotra” a Szovjetunióba. Soha nem került haza, hír sem jött felőle. Valahol orosz földben nyugszik, de emléke számomra ma is elevenen él.

Kedves tanárom volt még *dr. Cselényi Béla*, történelem–földrajz szakos tanár (aki engem latin és magyar nyelvre is tanított). Szovjet hadifogságból való kiszabadulása után a kolozsvári egyetemen történelem szakos tanárként dolgozott, majd Magyarországra költözött, és ott halt meg. (Ő az édesapja Cselényi Lászlónak, a Duna Televízió jelenlegi elnökének.)

Néhány, emlékezetembe őrzött további tanárom neve és szakterülete: *dr. Bartha Sándor* (földrajz), *Cservény Albin* piarista paptanár (számtan), *dr. Denderle József* piarista paptanár (történelem, földrajz), *dr. Mikó Gábor* piarista paptanár (magyar nyelv és irodalom). Valamennyien már több éve halottak.

Régen sírban nyugvó, kedves tanárain! Nem éltetek hiába, nem tüntetek el nyomtalanul. Emléketek, emberi magatartásotok, munkamódszeretek tovább él tanítványaitokban és azok tanítványaiban... Nyugodjatok békében!